

Maestrului Ciocoiu 1978, decan 314.92.31

SEARA / 1m h
PICTORUL EMIL CIOCOIU

Culoare, motive, simboluri

Neștiute sunt nu numai cărările Domnului, ci și cele ale omului! Și e bine că este așa; necunoscutul, neprevăzutul, surprizele, încercările, descoperirile și bucuriile reprezentând farmecul „clipei repede ce ni s-a dat”... Mai prozaic zis, „sarea” și „piperul” existențial al universului mereu mirabil al omului. Dacă am ști exact ce va fi și ce ni se va întâmpla mâine, a doua zi, după zece, douăzeci, cincizeci de ani, izvoarele fanteziei ar seca, nu s-ar mai descoperi „sori” și „stele”, am înceta să mai visăm, n-am mai privi nici în dreapta, nici în stânga și nici n-am mai aspira să schimbăm lumea...

Emil Ciocoiu, născut în Sasa, Târgu Jiu, la 13 septembrie 1948, ar fi putut deveni gospodar în sat, cioplitor în lemn sau în piatră, crescător de vite sau cioban, pădurar etc. etc. Destinul a vrut să pășească pe urmele marilor săi conjugeteni: Constantin Brâncuși – cel mai mare sculptor al secolului al XX-lea, Vasile Blendea – sculptor și pictor cu nume și renume, Constantin Blendea, pictor și profesor universitar în cadrul Universității Naționale de Arte București. După terminarea liceului, este admis student al fostului Institut de Arte Plastice „N. Grigorescu”, Secția de Pictură, clasa profesorului Gh. Șaru și declarat diplomat (licențiat) în pictură în 1974. Încă în timpul studenției, 1972, este onorat cu Premiul „Museo 2000” Luxemburg. Asemenea celor mai mulți absolvenți, se consacră muncii de atelier, deschide patru expoziții personale și participă la expozițiile organizate de Uniunea Artiștilor Plastici, și la câteva expoziții de grup. Remarcat, i se acordă, în 1975 Bursa de Studii „Theodor Aman”. Pornite bine și cu responsabilitate, lucrurile (cursul în cariera de artist plastic) ar fi evoluat desigur normal, talentul domniei sale s-ar fi impus cu autoritate.

În 1980, însă, așa cum este consemnat în Albumul Emil Ciocoiu de Nicola Miciei, apărut în Editura Edizioni Ghirlandina Monantola – Modena, pictorul – Un artista controcorrente, un viaggiatore celeste – se transformă (Si transference) la Aachen – Germania, unde trăiește și lucrează (dove vive e lavora) și astăzi. N-am cerut explicații (a plecat, a rămas, s-a exilat!) în legătură cu acest original „transfer”. De altfel, nici nu contează! Și cei ce-au plecat și cei ce-au rămas au avut motivele lor! Ce să mai „scormonim”, mai ales că, după 1989, „fluviul (România) a început să-și readucă apele”. S-a reîntors la matcă, să ne revadă și să-l recunoaștem, și maestrul Emil Ciocoiu, dovadă expoziția personală găzduită în iunie 2007 în Galeria de Artă „Galateca”, pendinte de Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”.

Nu mă număr printre cei ce i-au cunoscut activitatea dinainte de așezarea pictorului în Germania, prezent apoi cu expoziții personale în marile centre occidentale, poate de aceea expoziția personală de la Galateca, surprinzătoare prin originalitate și altitudine picturală, pentru mine a constituit o veritabilă revelație. Cine dorește să pătrundă adevăratele încărcături și sensuri ale picturii moderne, concept atât de discutat și răsdiscutat în epoca noastră, este invitat să privească cu atenție suita de tablouri inspirat așezate pe simezele Galatecii bucureștene. Sau, dacă acest lucru nu va mai fi posibil, să-i cerceteze cele 112 pagini ale susmenționatului album. Categorie, se va întâlni cu una dintre multele posibile fețe ale modernismului pictural cu drept de-a rămâne în istorie...

Culoarea – o mare de punct și pete în tonuri și nuanțe de roșu, albastru, galben-auriu, alb, verde, aflate în continuă mișcare și restructurare – chiar dacă, surprinde pe pânză, pare încremenită în ipostaze de flori, frunze, stele scilpitoare ce ne amintesc de strălucitoarele constelații ale cerului în nopțile clare și senine ale anotimpurilor și reprezintă primul și cel mai reprezentativ însemn al artei domniei sale. Nu-i de mirare că Nicola Miciei, prefătorul Albumului pomenit, îl consideră „un viaggiatore celeste” (călător celest, printre stele...).

Monocromatismul, adică voitele aplecări ale artistului asupra unei singure culori, cu intenția de a-i descoperi toate nuanțele, toate „vocale” și toate tainicele lor înțelesuri, reprezintă, mai ales că izbutește să le evidențieze prin sugestie și adânc grăitoare contraste, un mare succes într-ale cromaticii maestrului Emil Ciocoiu. Culorile cu rol de fond compozițional (albastru, galben-auriu, oranj, gri etc.), gazde bune „dispuse” să se topească lent și să lase loc de manifestare unor

teme, simboluri sau idei etc. (vezi: Stâlp de foc; Iudaism; Stradă în București; Crucea creștină etc.), sunt de natură să-l așeze printre marii colorști ai breslei.

Motivele cu evidente încărcături simbolice (Strada, Stradă la Bruxelles; Stradă în Aachen; Stradă în Roma ș.a.; Credințele: creștinism, mahomedanism, iudaism cu portrete ale preoților ce slujesc lui Dumnezeu, Alah, Iehova; Amfiteatrele: Amfiteatrul bucuriei; Aspirațiile spre o universală împăcare: Pace – tablou monumental, sugerând dreptul tuturor confesiunilor la liberă și liniștită manifestare etc.), Ciclul Anotimpurilor (O vară la Ierusalim; O noapte la Berlin) și cel al unor „nesfârșituri” cromatice (Nesfârșit albastru; Nesfârșit galben) sau „totaluri” (Quantum) ne conferă dreptul (întemeindu-ne și pe cele câteva portrete prezente în expoziție) să-l considerăm, în sens clasic, pictorul omului, mai ales un pictor al problemelor multe, dificile și interesante ale omului de pretutindeni și de întotdeauna. „Împrejurarea că penelul maestrului a optat în favoarea unor modalități moderne de expresie plastică a universului etern – uman nu schimbă cu nimic sus-menționata realitate.

Seriile de „umanități” (șiruri de oameni ce se țin aproape și strâns legați unii de alții prin fundamentalele interese și chemări comune!), admirabil sugerate și „întregite”, pledează convingător în acest sens.

Albumul „Emil Ciocoiu”, în mod expres, și activitatea desfășurată în România între 1972-1980, pe cale de asociere și înțelegere, ni-l prezintă pe maestru oficiind cu succes și-n alte ramuri ale artelor vizuale. Românii (și nu numai ei), aflați pe alte meleaguri străine cată să-și dovedească talentul și competența răspunzând prompt și exemplar unor comenzi speciale. Așa se face că maestrul Emil Ciocoiu, dând dovezi de înalt profesionalism, s-a impus și-n domeniul graficii publicitare și de artă (afișe de teatru, ilustrații de carte etc.) și-n special în scenografie (decoruri, costume etc.). teatrul din Aachen și altele se bucură de concursul permanent al artistului nostru, fără să-i micșoreze calitatea de pictor. Cele treizeci de tablouri achiziționate de galeria ce i-a editat Albumul și-l reprezintă în raporturile cu lumea artistică se constituie în dovezi de neînlăturat.

Apartenența românească prin naștere și instruire artistică și abia după aceea cultura bizantină și influența impresionismului îi explică – și acest lucru ne bucură și trebuie subliniat – identitatea proprie și inconfundabilă („identita propria e inconfundabile” – Jorg Engelbrecht, 1995) în „forme și-n stilul picturii sale”.

Bine ați revenit acasă, maestree!

Augustin MACARIE